

2. domácí úkol – MIN301 – podzim 2020 – odevzdat do **11.11.2020**

Uvažme kruh $D \subset \mathbb{R}^2$ se středem $[1, 1]$ a poloměrem 1 a dále množinu

$$A = \{[x, y] \in D \mid y \leq e^x, y \leq \frac{3}{2}, y \geq x\}$$

a integrál $I = \iint_A f(x, y) dx dy$ pro spojitou funkci $f(x, y)$ dvou proměnných. Popište meze pro jednotlivé souřadnice při výpočtu I při obou možných pořadích integrace, tj.

- (a) napište I jako integrál $\int_*^* \int_*^* f(x, y) dx dy$ (nebo součet více takových integrálů), kde místo * doplníte vhodné meze,
- (b) napište I jako integrál $\int_*^* \int_*^* f(x, y) dy dx$ (nebo součet více takových integrálů), kde místo * doplníte vhodné meze.

Dále určete extrémy funkce $g(x, y) = x - y$ na množině A . (Jako nápovědu poznamenejme, že A je kompaktní množina.)

Řešení: Hranice oblasti A je tvořena částí přímky $y = x$, částí kružnice (hranice kruhu D), částí křivky $y = e^x$ a částí přímky $y = 3/2$, přičemž „vrcholy“ jsou $[3/2, 3/2]$, $[-\frac{\sqrt{2}}{2} + 1, -\frac{\sqrt{2}}{2} + 1]$, $[0, 1]$ a $[\ln(3/2), 3/2]$. (Nakreslete si obrázek!) Hranice kruhu D je dána grafem křivek $y = 1 \pm \sqrt{x(2-x)}$. Tedy na jednu stranu máme

$$I = \int_0^{-\frac{\sqrt{2}}{2}+1} \int_{1-\sqrt{x(2-x)}}^{e^x} f(x, y) dy dx + \int_{-\frac{\sqrt{2}}{2}+1}^{\ln(3/2)} \int_x^{e^x} f(x, y) dy dx + \int_{\ln(3/2)}^{3/2} \int_x^{3/2} f(x, y) dy dx$$

a na druhou stranu máme

$$I = \int_{-\frac{\sqrt{2}}{2}+1}^1 \int_{1-\sqrt{y(2-y)}}^y f(x, y) dx dy + \int_1^{3/2} \int_{\ln y}^y f(x, y) dx dy.$$

Na kompaktní množině nabývá funkce $g(x, y)$ svého maxima a minima. Tato funkce $g(x, y)$ nemá lokální extrémy, tedy se maximum a minimum realizuje na hranici A . Podobnou úvahou pro jednotlivé hraniční křivky dojdeme k tomu, že maximum a minimum se realizuje v některém z výše uvedených „vrcholů“ na hranici. Máme

$$g\left(\frac{3}{2}, \frac{3}{2}\right) = 0, \quad g\left(-\frac{\sqrt{2}}{2} + 1, -\frac{\sqrt{2}}{2} + 1\right) = 0, \quad g(0, 1) = -1, \quad g\left(\ln\left(\frac{3}{2}\right), \frac{3}{2}\right) = \ln\left(\frac{3}{2}\right) - \frac{3}{2}$$

kde $\ln\left(\frac{3}{2}\right) - \frac{3}{2} < -1 < 0$. První dvě hodnoty na předchozím řádku také napovídají, že $g(x, y) = 0$ pro všechny body na přímce $y = x$. Tedy funkce $g(x, y)$ má na množině A minimum v bodě $[\ln(\frac{3}{2}), \frac{3}{2}]$ a maximum ve všech bodech úsečky $y = x$ mezi body $[\frac{3}{2}, \frac{3}{2}]$ a $[-\frac{\sqrt{2}}{2} + 1, -\frac{\sqrt{2}}{2} + 1]$.